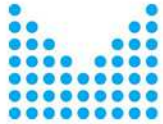

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

SPOLEČNĚ PROTI ~~K~~KORUPCI

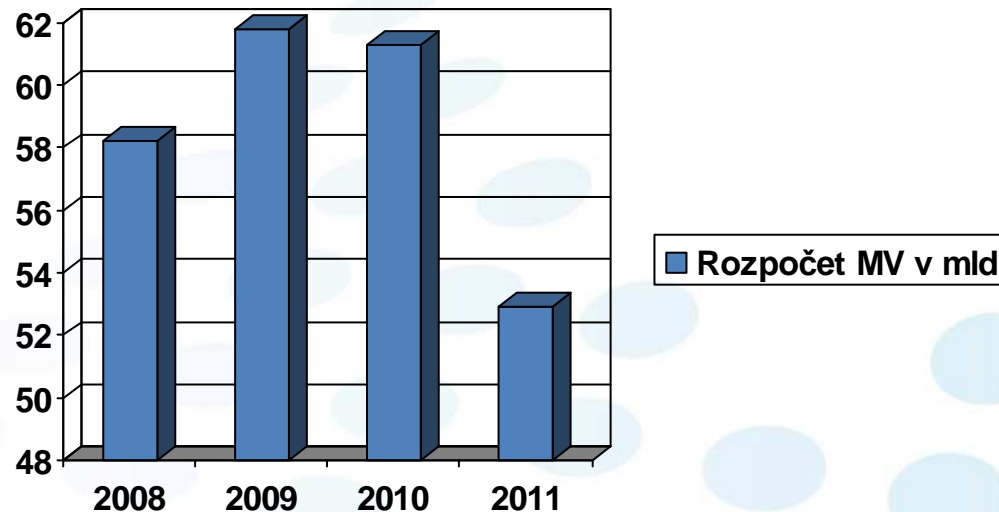
Radek John
ministr vnitra

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

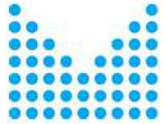
Boj o rozpočet 2010 a 2011

Snížení na rok 2011 o 8,3 mld. Kč (původní návrh 10,5 mld.)

Rozpočet na rok 2011: - 3,8 mld. Kč na platy
- 4,5 mld. Kč na provoz a investice

Boj proti korupci = hlavní priorita vlády

- ČR je na 52. místě v žebříčku vnímání korupce Transparency International sestaveného v roce 2009
- korupce = obrovské ztráty veřejných prostředků
- korupce = nízká důvěra ve veřejné činitele a instituce
- korupce = mravní a ekonomický úpadek společnosti
- **FINANCOVÁNÍ BOJE S KORUPCÍ JE ABSOLUTNÍ PRIORITOU**
- **Jsme vládou rozpočtové odpovědnosti a vyšli jsme vstříc požadavkům na šetření v resortu MV. Nyní očekáváme, že vláda svou základní prioritu – boj proti korupci – podpoří dostatečnými finančními prostředky.**

ETAPA I. – Co už jsme udělali

Poradní sbor ministra vnitra pro boj s korupcí

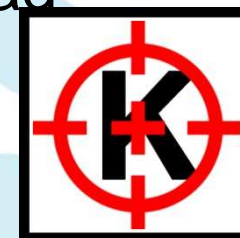
- zřízen v srpnu 2010
- předsedkyně Mgr. Markéta Reedová
- odborníci státní správy (Ministerstvo vnitra, Policie ČR, státní zastupitelství)
- zástupci neziskového sektoru (Transparency International ČR, Oživení, Otevřená společnost)
- zástupci profesních organizací (Platformy pro transparentní veřejné zakázky, Asociace malých a středních podniků a živnostníků)
- rozčlenění na pracovní skupiny podle řešených problémů

ETAPA I. – Co už jsme udělali

Poradní sbor ministra vnitra pro boj s korupcí

Výstupy:

- podněty pro protikorupční legislativu
- stanoviska ostatních resortů, poslanců k protikorupčním návrhům MV
- příprava materiálů nelegislativní povahy (např. manuály, kodexy, doporučení), jež pomohou zvýšit efektivitu boje s korupcí
- doporučení protikorupčních opatření nad rámec platných právních předpisů → Ministerstvo vnitra = vzorový úřad

ETAPA I. – Co už jsme udělali

Poradní sbor ministra vnitra pro boj s korupcí

Hlavní témata:

- rozšíření zkoušky (testu) spolehlivosti pro osoby působící v orgánech veřejné moci, tedy pro úředníky i politiky
- kodex etiky zaměstnanců ve veřejné správě a kodexy volených zastupitelů
- zákon o úřednících
- transparentní veřejná správa
- novela zákona o svobodném přístupu k informacím
- novela zákona o zadávání veřejných zakázek
- zákon o samosprávách

ETAPA I. – Co už jsme udělali

Protikorupční manuály

- první materiál, jenž připomínkoval poradní sbor ministra vnitra pro boj s korupcí

PRO VEŘEJNOST

- Co dělat, když po mně někdo žádá úplatek?
- Co když mám podezření na korupci?
- Jak mne zákon ochrání, když korupci oznámím?
- Jak se zachovat, když policista odmítne přijmout moje oznámení?

PRO POLICII

- nejednotné postupy při šetření korupce
- JSME VDĚČNÍ ZA JAKOUKOLIV INFORMACI O POTENICÁLNÍM KORUPČNÍM JEDNÁNÍ
- shrnutí všech metodických pokynů do jedné metodické příručky
- obavy policistů z šetření politických kauz

1. Co je korupce?

Druhy úplatků:

Úplatek nemusí mít vždy pouze finanční podobu tradiční „obálky“, může jít o:

- poskytnutí informací
- poskytnutí hmotných darů (šperky)
- poskytnutí jiných výhod, služeb (stavební práce, zaplacení dovolené, sexuální služby)
- zvýhodňování známých a příbuzných, např. uzavření nápadně výhodné smlouvy, kterou podnikatel uzavře s příbuzným úředníka, který má rozhodnout

Není podstatné:

- jestli někdo úplatek nabídne před úředníkovým rozhodnutím nebo až po něm
- jak je úplatek velký
- jestli je určen přímo osobě, kterou má ovlivnit, nebo s jejím souhlasem někomu jinému
- jestli úplatek dostane přímo úředník, který věc rozhoduje, nebo někdo, kdo ho má ovlivnit
- jestli úředník svoji povinnost skutečně porušil nebo jenom využil svého postavení k získání úplatku za běžný úkon v souladu s právem

Je podstatné:

- nabídka musí souviset buď s obstaráváním **věcí obecného zájmu**, nebo s **podnikáním**, popř. podobnou soukromou činností

Věcmi obecného zájmu jsou záležitosti, o kterých soudy, úřady a další orgány rozhodují nebo které zajišťují, protože na nich má zájem celá společnost nebo její významná část.

Soudy v minulosti posoudily jako obstarávání věcí obecného zájmu také rozhodování o úkonech lékařské péče, o nástupu lázeňské léčby, o přijetí na střední školu, o návštěvách v dětském domově nebo o činnosti rozhodčích při fotbalových zápasech.

2. Proč a jak bojovat proti korupci?

Proč?

- Korupce je typ trestné činnosti, ze které mají všichni zúčastnění prospěch a zdánlivě není nikdo poškozeným. Opak je ale pravdou! **Poškozenými jsme v důsledku my všichni, občané, daňoví poplatníci.**
- Korupce způsobuje neefektivní rozdělování veřejných prostředků.
- Čím nižší bude míra korupce ve státě, tím vyšší bude efektivita výkonu veřejné správy a tím více se uspoří veřejných prostředků, které lze použít na další rozvoj země.

Jak?

- Tím, že ji budeme **oznamovat**, protože stát má odborníky i prostředky, jak ji **řešit**.
- Tím, že se na ní **nebudeme podílet**.

**Korupce vysává
veřejné finance**

3. Co dělat, když po mně někdo žádá úplatek?

1. Žádost odmítnout a trestný čin oznámit

Toto řešení je nejjednodušší a nejbezpečnější. Pokud mě někdo požádal o úplatek, jsem ze zákona povinen tento **trestný čin oznámit policii nebo státnímu zástupci**. V opačném případě mi podle trestního zákoníku hrozí trest.

2. Získat čas k usvědčení pachatele

Podaří se mi nějakým způsobem přesvědčit protistranu, že nabídku zvažují a potřebují čas na rozmyšlenou? Stále pro mě platí povinnost korupci neprodleně oznámit. Policie může v případě včasného oznámení přijmout opatření, jak zkorumpovaného úředníka usvědčit.

3. Vzít úplatek? Rozhodně NE!

Poskytnutí úplatku je trestným činem. I v dobré víře, že poskytnutím úplatku pomůžu policii odhalit a usvědčit zkorumpovaného úředníka, se mohu vystavit trestnímu stíhání.

Moje tvrzení bude mít stejnou váhu jako tvrzení úředníka a bude se těžko dokazovat, že jsem úplatek ve skutečnosti nechtěl poskytnout. Jistou výhodou by pro mě mohlo být, kdybych celou transakci zdokumentoval (např. záznam na mobilním telefonu) a tento záznam poskytl policii na důkaz, že mým úmyslem bylo jen zajistit pro policii informace. V takovém případě by bylo nutné policii neprodleně kontaktovat a informace a případnou dokumentaci jí bez odkladu poskytnout.

3. Co dělat, když po mně někdo žádá úplatek?

4. Kam a jak oznamovat korupci?

Podezření z korupce hlase **Službě kriminální policie a vyšetřování, popřípadě státnímu zástupci, a to nejlépe podle místa, kde ke korupci došlo.**

V případě, že Služba kriminální policie a vyšetřování není v daný moment k dispozici, můžete se obrátit na libovolné oddělení policie.

Trestní oznámení může mít ze zákona jakoukoliv formu – jak písemnou, tak ústní.

Na podání trestního oznámení máte právo; policie a státní zástupce jsou ze zákona povinni ho přijmout.

Pokud máte podezření na korupci a nejste si jist(a), co máte dělat, zavolejte na bezplatnou telefonní linku 199, kde vám odborníci na tuto problematiku poradí.

Linku 199 zřídilo Ministerstvo vnitra a provozuje ji nezávislý subjekt – česká pobočka nevládní organizace Transparency International.

Pokud budete mít podezření na **spáchání trestného činu policistou** (či zaměstnancem policie), např. vás požádá o úplatek nebo odmítá přijmout vaše trestní oznámení apod., je vhodné trestní oznámení podat **přímo Inspekci policie**, která je příslušná k prověřování trestné činnosti policistů (a zaměstnanců policie).

Operační středisko **Inspekce policie České republiky** – nepřetržitá služba
telefon: 974 839 734, e-mail: ipcr.operacni@mvcz.cz

5. Co se bude dít po oznámení?

Při každém trestním oznámení mohou požádat, **aby mě policie do měsíce informovala o dalším postupu**, policie pak má povinnost tak učinit.

V každém zahájeném trestním řízení jsou policisté pod dozorem určeného státního zástupce, který na jejich postup dohlíží. Pokud bych získal pocit, že se mému oznámení nebo podezření řádně nevěnuje, nebo že se dokonce snaží chránit podezřelého, mohu se vždy obrátit na tohoto státního zástupce, aby postup policie přezkoumal.

Minikvíz

Pan Kolohnát se Dlouhou Vsí řídil rychlostí větší než 75 km/h. Netušil ovšem, že v křoví číhají policisté. Náhle ho zastavili. „Tak mladý pane, bude to za dva tisíce a pár bodků... Nebo za pětistovečku bez bločku?“

Co uděláte na místě pana Kolohnáta?

- šlápnu na plyn a ujedu jako James Bond
- řeknu, že řídila osoba blízká
- 500 Kč nemám, nabídnu vajíčka, která vezu vzadu na okně
- rozhodně odmítnu nabídku policisty a zaplatím 2000 Kč s bločkem
- přistoupím na nabídku policisty a zaplatím 500 Kč bez bločku
- po návratu domů zkontaktuji Inspekci policie České republiky a vše jim oznámím
- zapamatuji si osobní číslo policisty, které má na uniformě
- policistovo jednání neoznámím

Odpovědi:

Správné odpovědi: d, f, g.
Trestný čin/přestupek: a, c, e, h.
Mamý pokus: b

6. Co když mám pouze podezření?

Policii zajímá každé podezření, že byla spáchána korupce.

Nemusím přímo podávat trestní oznámení, ale pouze poskytnu policii informaci, kterou založí do svých informačních databází – moje jméno zároveň s ní ukládat nebude! Tyto informace je třeba poskytnout nejlépe Službě kriminální policie a vyšetřování.

Důležité samozřejmě je, aby si oznamovatel nic nevymýšlel ani nedomýšlel.

V případě jakýchkoli nejasností se mohou obrátit na bezplatnou protikorupční linku 199.

Situace ze života:

Slečna Nudličková čeká na vyřízení stavebního povolení a má dojem, že se vyřízení žádosti bezdůvodně protahuje. Všechno nasvědčuje tomu, že se bez úplatku nikam nepohne, nikdo ji však o něj přímo nežadá. Co má slečna Nudličková dělat?

Řešení

Nejdříve zkontroluje, zda úředník při svém postupu dodržel všechny zákony dané lhůty. V případě, že lhůty nebyly dodrženy, postupuje podle § 80 správního řádu a obrátí se na nadřízený orgán, který může dohlédnout na vyřízení její žádosti, její vyřízení převzít nebo ji přidělit jinému úřadu.

Rozhodně sama úplatek nenabízí. Své podezření může navíc oznámit policii, ale pokud z něho nevyplývá něco konkrétního, policie nebude moci na základě toho zahájit trestní řízení, pouze tuto informaci využije jako poznatek pro svou další činnost.

7. Kdy nemusím oznamovat korupci?

1. Oznamovat korupci **ne**musím, pokud jsem se o ní nedozvěděl **hodnověrným způsobem**, ale mám **jen neurčité informace** nebo **náznaky** nebo když jsem se o korupci dozvěděl např. z doslechu, z novin a podobně.

2. **Nikdo není nucen udat sám sebe ani své blízké**

Povinnost oznámit resp. překazít korupci se týká každého – s jednou výjimkou: pokud bych oznámil korupci a vystavil tak sebe nebo své blízké trestnímu stíhání, jiné závažné újmě nebo bych ohrozil život nebo zdraví své či osoby blízké, potom nic oznamovat nemusím.

Příklady, kdy nemusím oznamovat korupci

- *úředník si o úplatek neřekl přímo a z jeho jednání ani projevu nebylo možné spolehlivě usoudit, že měl v úmyslu možnost korupce nabídnout*
- *mezi žadateli na úřadě se povídá, že úředník, když se mu něco připlatí, dovede přimhouřit oko*
- *manžel přijde z úřadu s povolením v kapse a chlubí se, že ho to stálo jen tisícovku na ruku*

**Linka 199:
pomůžeme vám
v boji proti
korupci**

8. Ochrání mě zákon, když oznámím korupci? Ano!

Oznámil jsem korupci a bojím se o bezpečnost sebe a svých blízkých.

- Policie vám může poskytnout tzv. krátkodobou ochranu.
- Tato ochrana může spočívat ve fyzické ochraně, v dočasné změně pobytu, v poradenství nebo v použití zabezpečovací techniky.

Vystupuji jako svědek a hrozí mi nebezpečí.

- V trestním řízení mohou být totožnost i podoba svědka utajeny tak, aby je znaly jen orgány činné v trestním řízení.
- Tyto orgány také činí další nezbytná opatření pro ochranu svědka. Svědek může být v závažných případech zařazen i do programu ochrany svědků.

Oznámil jsem korupci, nedostanu výpověď?

- Zaměstnavatel mi nesmí dát výpověď proto, že jsem korupci oznámil.
- Trvání zaměstnaneckého poměru chrání zákoník práce.

Oznámil jsem korupci úředníka, co se bude dít s mojí původní žádostí, se kterou jsem na úřad přišel?

- Nadřízený správní orgán může věc například vyřídit sám nebo ji přikázat jinému správnímu orgánu ve svém obvodu.
- Bránit se mohou podle správního řádu, zejména ochranou proti nečinnosti.
- V každém případě je možné využít vůči úředníkovi, jehož korupční jednání jsem oznámil, tzv. námitku podjatosti v řízení o další mé žádosti, o které by měl rozhodovat.

8. Ochrání mě zákon, když oznámím korupci? Ano!

krátkodobá ochrana – § 50 zákona o Policii ČR (č. 273/2008 Sb.)

utajení totožnosti i podoby svědka – § 55 trestního řádu (č. 141/1961 Sb.)

zákon o zvláštní ochraně svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením (č. 137/2001 Sb.)

důvody výpovědi z pracovního poměru – § 52 zákoníku práce (č. 262/2006 Sb.)

námitka podjatosti a opatření proti nečinnosti – § 14 a 80 správního řádu (č. 500/2004 Sb.)

V odůvodněných případech bude provozovatel linky 199 za mne vystupovat pod svým vlastním jménem.

ETAPA I. – Co už jsme udělali

Protikorupční manuál pro občany

- zveřejněno a ke stažení na:
- www.korupce.cz
- www.policie.cz
- www.mvcr.cz
- www.hzscr.cz

ETAPA I. – Co už jsme udělali

Metodická příručka pro policisty

- sjednocující návod, jak šetřit korupční kauzy ze strany policie
- obsahuje všechny procesní postupy pro policisty, včetně vzorových žádostí o poskytnutí finančních prostředků na předstíraný převod peněz
- cílem je předat i policistům na nejmenších obvodních odděleních jednoduchý návod, jak postupovat při prošetřování podezření z korupce

ETAPA I. – Co už jsme udělali

Další opatření

- nařízení policejnímu prezidentovi - vydat pokyn, aby veškeré případné politické tlaky na šetření jakýchkoliv případů okamžitě hlásil ministrovi vnitra
- pokyn ke snížení počtu policistů na policejním prezidiu o 1/3 (snížení nákladů)
- ušetřené prostředky = **zdvojnásobení odměn za úspěšně vyšetřené korupční případy pro:**
  - Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality
  - krajská policejní ředitelství

ETAPA I. – Co už jsme udělali

Další opatření

- systém odměňování bude kontrolovat náměstek policejního prezidenta pro Službu kriminální policie a vyšetřování
- 4. tlak na větší využívání předstíraného převodu (dosud málo využíváno)
- 5. **POŽADAVEK NA ODVOLÁNÍ NEJVYŠŠÍ STÁTNÍ ZÁSTUPKYNĚ RENÁTY VESECKÉ = SNAHA O SYSTÉMOVOU ZMĚNU PŘI VYŠETŘOVÁNÍ KORUPCE A PODPORA POLICISTŮ**

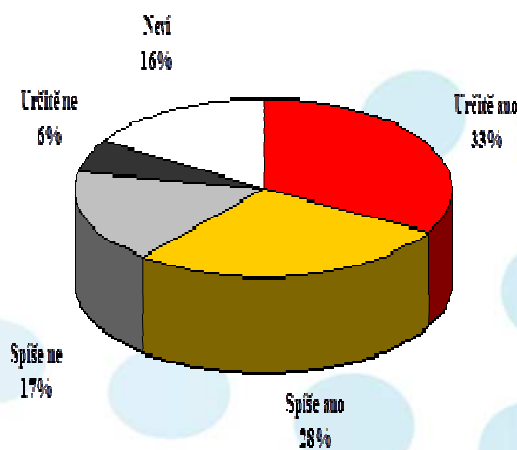

Průzkum STEM - - odvolání NSZ Vesecké

- souhlas s odvoláním nejvyšší státní zástupkyně Renáty Vesecké vyjadřují téměř dvě třetiny (61 %) občanů naší republiky. Oproti tomu nesouhlas projevuje jen 23 % a 16 % nemá na tuto záležitost názor
- v největší míře odvolání současné nejvyšší státní zástupkyně schvalují příznivci Věcí veřejných a KSČM, relativně méně souhlasí příznivci ODS, zhruba „na průměru“ je souhlas sympatizantů ČSSD a TOP 09

„Souhlasíte s tím, aby byla ze své funkce odvolána nejvyšší státní zástupkyně Renáta Vesecká?“

Zdroj: STEM, bleskový výzkum, 9.-10. 9. 2010, 679 respondentů starších 18 let

ETAPA II. – do 1. 11. 2010

Legislativní opatření

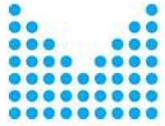
PROBLÉM:

- anonymní kolektivní nezodpovědnost vlády

ŘEŠENÍ:

- předložíme novelu jednacího řádu vlády (bude zveřejňováno jmenovité hlasování ministrů při rozhodování o nakládání s majetkem, veřejných zakázkách či grantech)

ETAPA II. – do 1. 11. 2010

Legislativní opatření

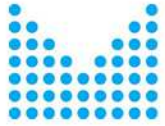
PROBLÉM:

- na vyšetřování trestných činů vedoucích ke korupci (například hospodářská trestná činnost či organizovaná kriminalita) nelze ve většině případů podle současné právní úpravy nasadit odposlechy, jelikož je hranice pro jejich použití stanovena na 10 let

ŘEŠENÍ:

- předložíme novelu trestního řádu, která umožní nasazení odposlechů již na hranici 8 let

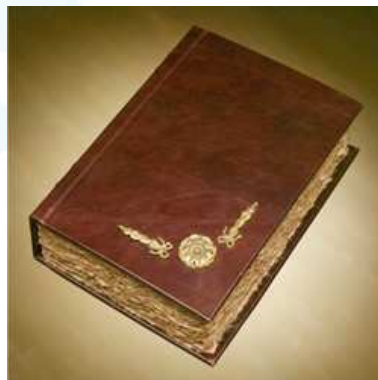

ETAPA II. – do 1. 11. 2010

Nelegislativní opatření

- připravíme **etický kodex úředníka** státní správy a samosprávy a předložíme jej vládě ke schválení
- jako první bude etický kodex platit na Ministerstvu vnitra
- vyzýváme ostatní ministerstva a také veřejnou správu a samosprávu, aby se také dobrovolně přidaly

ETAPA III. – do 1. 4. 2011

Legislativní opatření

- novela zákona o obcích a krajích – zveřejňování informací o jmenovitém hlasování orgánů územních samospráv při rozhodování o nakládání s majetkem samospráv, veřejných zakázkách či grantech
- novela zákona o svobodném přístupu k informacím – snazší přístup veřejnosti i zastupitelů k informacím z vedení úřadů
- zákon o Generální inspekci bezpečnostních sborů

Legislativní opatření

- nový zákon o úřednících ve veřejné správě
- na základě zkušeností Inspekce Policie ČR zavedeme **zkoušky spolehlivosti** osob ve veřejné správě

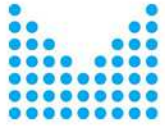
Legislativní opatření - zkoušky spolehlivosti

- součástí programového prohlášení vlády, proto očekáváme podporu v koalici
- cílem je testovat korupční odolnost osob působících v orgánech veřejné moci
- provádění testů spolehlivosti poslouží k předcházení, zamezování a odhalování korupčního jednání
- orgánem provádějícím testy spolehlivosti bude Policie ČR
- stávající průměrné náklady na test u inspekce činí 10-40 tisíc Kč na test
- podílí se na něm v závislosti na charakteru testu 1-8 osob

Nelegislativní opatření

- do 1. 4. 2011 vyhodnotíme využívání možnosti předstíraného převodu
- zavedeme účinný systém vzdělávání policistů v boji proti korupci
- připravíme program pro posílení Útvaru pro odhalování korupce a finanční kriminality (výběr expertů, jejich školení a také zlepšení technického vybavení)

ETAPA III. – do 1. 4. 2011

Ombudsman policie

- za dva měsíce jsem dostal více než 300 stížností na práci policie a také řadu podnětů na zlepšení práce policie od samotných policistů.
- zřídím ombudsmana policie, bude to osoba, na kterou se budou moci obracet policisté
- profesionál zařazený v Inspekci Policie ČR
- osoba důvěryhodná a nezávislá na policii
- bude dostávat kopie všech stížností policistů nadřízeným k projednání a dohlížet na jejich prošetření

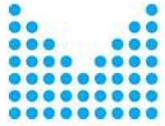
ETAPA IV. –

1. 4. 2011 – 31. 12. 2012

Legislativní opatření

- zákon o kontrole veřejné správy – obecný právní předpis sjednocující kontrolní činnost úřadů veřejné správy
- zákon o lobbingu – 2012
- novela Ústavy – posílení kontrolních pravomocí NKÚ i vzhledem k obcím a krajům
- novela zákona o sdružování v politických stranách – úprava zvýší transparentnost financování politických stran

ETAPA IV. –

1. 4. 2011 – 31. 12. 2012

Nelegislativní opatření

- protikorupční akademie pro policisty, zvýšení protikorupčního potenciálu a výběr nejlepších absolventů pro Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality
- zřízení specializovaného pracoviště na vyhledávání a zajišťování výnosů z trestné činnosti v rámci Útvaru pro odhalování korupce a finanční kriminality
k 1. 1. 2012

Společná legislativní opatření

S Ministerstvem spravedlnosti:

- novela zákona o střetu zájmů – vytvoření centrálního registru oznámení s cílem zjednodušit přístup veřejnosti k informacím
- novela trestního zákoníku – zpřísnění trestů za korupci
- novela trestního řádu – institut spolupracujícího obviněného
- institut obviněného a korunního svědka

Společná legislativní opatření

S Ministerstvem spravedlnosti:

- zákon o trestní odpovědnosti právnických osob – naplnění závazků vůči OSN, OECD a Radě Evropy, které se dosud neplnily přesto, že Česká republika podepsala v posledních deseti letech mezinárodní smlouvy, kde se zavázala tuto odpovědnost zavést
- neřešením problému trvá protiústavní situace, kdy Česká republika neplní své mezinárodněprávní závazky

Společná legislativní opatření

S Ministerstvem pro místní rozvoj:

- novela zákona o zadávání veřejných zakázek
- aukční systémy pro veřejné zakázky
- systémy centrálních nákupů

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Děkuji za pozornost

SPOLEČNĚ PROTI KORUPCI